

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiiu

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

În giurul steagului.

Cu 1 Iulie st. v. 1896 încetează abonamentul la „Foaia Poporului” pe jumătatea întâie a anului de față, domnii abonați sunt prin aceasta poftiți a-și reînoui numai decât abonamentul, ca să nu fim nevoiți a înceta trimiterea mai departe a foii.

„Foaia Poporului” va apăre regulat și prețul îi va rămâne același, și anume:

Pe un an întreg 2 fl. (4 coroane)
Pe jumătate de an 1 fl. (2 coroane)

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termin, decât dela începutul și dela mijlocul anului (1 Ianuarie și 1 Iulie st. v.)

La numărul de față alăturăm, pentru abonații noștri, și mandate postale (posta utalvány), cu adresa tipărită și cu numărul sub care primesc foaia, scris gata pe coupon, așa că trimitătorul nu are decât să mai scrie cifrele la locurile cuvenite și să le pună la postă.

Abonații noi sunt rugați a-și scrie numele lor și al comunei foarte curat și ceteș, însemnând posta din urmă.

Rugăm pe toți bunii noștri spriginitori, să nu ne lipsească nici pe viitor de caldul d-lor sprigin, în schimbul căruia noi ne vom strădui a le da o foaie bună și folositoare.

Administrația

„Foi Poporului”.

„Foaia Poporului” s'a înființat cu un scop, cu o țintă frumoasă și mântuitoare totodată: de a uni pe Români ca într'un singur snop, de a-i face ca cu puteri unite să lucre pentru înaintarea neamului și pentru-ca să lupte curăși cu puteri unite împotriva dușmanului de obște. Aceasta a fost ținta doririlor noastre, cei dela „Foaia Poporului”, țintă și dorință pentru care nici o osteneală nici jertfe nu am cruțat.

Dat-am totul ce ni-s'a cerut, am dat parale destule nesățioasei stăpâniri, dat-am jertfe și încă jertfe de oameni pricepători în purtarea luptei față de dușmani și aceasta numai pentru a neamului bine s'a făcut, pentru ajungerea neatfirării și pentru dobândirea drepturilor ce ni-s'au răpit.

Ostenelele multe nu ne-au istovit, jertfele mari nu ne-au muiat, ba ne-au întărit, și astăzi gata suntem mai mult ca ori-și-când, ca să jertfim totul pentru mântuirea neamului din jugul rușinos al robiei ungurești.

Am luptat împotriva dușmanului; pildele date de noi au fost urmate și de alții, cari s'au jertfit pe sine pentru neam, dar' în același timp am cerut ca să fim cu toții una, nedeslipiți, umăr la umăr, os la os, căci numai așa vom pute să înfruntăm prigonirile ce ne vin din acea parte, unde înzădar am căuta dreptate, căci nu o vom afla.

Unirea aceasta dintre frații de aceeași soarte, mulțumită Domnului, am ajuns-o mai mult sau mai puțin.

Nu trebuie însă să perdem din vedere, că unirea aceasta nu este ea singurul mijloc, care duce la fericirea neamului. Ea este un fel de simbură care trebuie să rodească, un fel de formă ce trebuie să viețuească, căruia vieață trebuie să se-i dăm.

Ce folos că am avea o unire, o strinsă ținere unul la altul, ca și care alta n'ar mai fi, când între noi n'ar fi decât putreziciune, o lipsă de credință în puterile noastre, o sărăcie mare în pungile noastre.

Putere de vieață și bunăstare: acestea sunt dorințele noastre, eată pentru-ce lucră și muncește „Foaia Poporului” în partea ei politică și economică.

Credința în puterea de viață a neamului românesc, iubirea a tot ce-i românesc, eată pentru-ce ne muncim noi.

Cele dintăiu ne dau încrederea frățescă, cea din urmă neatfirnarea, după care de atâta vreme însătoșem.

De aceea ne întoarcem cătră toți aceia cari stau în nemijlocită atingere cu poporul dela sate și cari prin cinstea la care sunt ridicați sunt chemați a fi apostoli ai învățăturilor și luminii și le zicem:

FOIȚA.

În amintirea părintelui meu.

Aproape-un sfert de secol, de când trecuși din lume
În malul vecinicii, dincolo de mormânt.
Lăsându-mă orfan, străin fără de nume
Să lupt cu griji, necazuri aicia pe pământ.

Nu împliniseși încă un jumătate secol
Când moartea ne 'ndurată din lume te-a răpit,
În floarea bărbăției cu brațul rupt de viscol;
Căzuși, lăsând din buze-ți, un regret rătecit.

Trăși, când Ardeleanul era în lupte grele,
Când Ungurul sëlbat, pe frați-'mi asupra
Atunci, când Ardeleanul cânta doine de jele
Și 'n vatra lui stăbună, trecutul regreta.

Și astăzi suvenirea-ți încă se mai păstrează
În inima acelor cu care ai luptat;
Și azi Moșii lui Iancu cu lacrimi lamentează,
Cântările cu care prin lupte 'i-ai purtat...

Aproape-un sfert de secol de când pribeag în lume
Mă lupt cu griji, necazuri, străin și chinuit,
Căci nu-'mi lăsași nimica, decât un singur nume
Și suferința, care de-atunci ni-a urmărit.

Cu lacrimile 'n față, te rog, iubit părinte
Dă-mi bine-cuvântarea de sus din cerul sfânt,
Ca înșeșit de dînsa, s'o am de far putinte
Pe marea vieții, vr'odată rătăcind.

Plecai din a mea țeară pe țermuri depărtate
Lăsând mormentu-ți sacru străin precum sunt eu,
Și cine știe dacă pute-voi să am parte;
Murind ca să mă 'ngroape lângă mormentu-tău.

Adio dar', părinte, rămân să lupt în lume,
Căci astfel este soarta sërmanului orfan,
Să-'și treacă vieața 'n doliu, străin fără de nume
Zdrobit, fără putere pe-a vieții ocean!

Pietrile, în România, 1896.

Remus N. Begnescu.

Fii neadormiți, lucrați pentru binele poporului, carele este turma voastră, nu vă șfiiți de jertfe, dați totul când e vorba de binele neamului nostru și atunci binecuvântat va fi numele vostru de către nepoți și strănepoți, de către tot Românul de bine.

Să ne gândim numai la luptele uriașe ce le-au purtat strămoșii nostri pentru a ne păstra limba, neamul, datinile și obiceiurile, cu un cuvânt tot ce alcătuește comoara de aur a neamului nostru!

Și să ne întrebăm: oare noi să fim mai pe jos decât strămoșii nostri? Atât să ne fi stricat și moleșit noi, încât să nu mai fim în stare a face aceea-ce ei au făcut? *Nu*, veți răspunde dintr'un singur piept cu un singur glas: *Nu!*

Dacă *nu*, atunci să o și dovedim prin fapte că *nu*.

Împrejurările sânt grele. Sântem loviți și apăsăți, sântem sărăciți și lipsiți, viața ni-e amărită, necazurile sânt multe, prin urmare multe trebuie să fie ostenele noastre pentru a ridica poporul din starea tristă în care se află și în care a fost împins de mâni dușmane.

Cu toții dar' la lucru, să ne desbrăcăm de năravul rău moștenit dela strămoșii nostri Romani de a ne certa și de a cărti unul asupra celuilalt, să dăm totul pentru înaintarea tuturor deobște și să avem pururea în vedere înaintarea în învățatură a neamului și ridicarea lui la o mai bună stare și la avere.

Înarmați cu aceste arme, câștigul pe partea noastră va fi.

Așadară, iubiți frați Români și dragi cetitori, țineți cu toții la olaltă! Ear' voi cari sânteți „Părinți“ ai poporului, deșteptați iubirea de neam, însuflețiți-vă de vechile dovezi ale străbunilor nostri, lucrați ziua și noaptea, lucrați neconținut, căci dreptatea și adevărul așa sânt date dela D-zeu, ca să învingă.

Acum ori nici-odată! Să lăsăm vrajba la o parte, să ne adunăm în giurul steagului celor cari luptă pentru binele neamului, să muncim și să ostenim, pentru-ca să ne croim altă soarte, mai bună ca cea croită de către dușmanii nostri.

Astăzi nu ne mai este iertat să stăm nepăsători cu mâinile în buzunar, astăzi nu ne este iertat ca să mai socotim la vre-un ajutor străin, astăzi noi prin noi și nici un bine fără noi, căci binele acela nu e statornic.

Călăuzită de acestea gânduri a lucrat până acum „Foaia Poporului“ și tot așa va lucra și în viitor. Binele poporului și a lui neatîrnare, asta e evanghelia ei și pentru aceasta nu va cruța nici osteneală, nici jertfe.

De ostenit se ostenește, jertfe aduce, ei bine, ea încă cere ceva și acel ceva este, ca conducătorii poporului nostru, după-ce cunosc greutatea împregiurărilor, nu vor întârzia de a pași la luptă, împărțind povețe în dreapta și în stânga, pregătind astfel fericirea poporului în fruntea căruia e pus și care cu drag îl ascultă.

Numai așa va învinge sfânta noastră cauză, numai astfel vom pute pregăti fericirea neamului românesc.

Precum în trecut Români au știut se înfrunte nevoile venite din partea dușmanilor, așa și acum prin zel, muncă și rîvnă vom pute pune stavilă tuturor neajunsurilor și necazurilor la care zi de zi sântem părtași.

Dacă vom lucra bine pentru binele neamului românesc, bine vom ajunge, dacă nu, atunci mai bine să ne dăm legați cu mâni și cu picioare în brațele celor pe cari îi numim dușmani.

Să alegem dar'!

em.

685 Români.

Dela început și pe de-a 'ntregul am spus-o, că noi n'avem nici în clin nici în mănecă cu milleniul asupritorilor neamului românesc. Sărbările ce se pun la cale sânt numai ale lor, ear' nouă nu ne este iertat să serbăm câtă vreme lacrimile ne sânt partea, ear' nu veselia și bucuria.

Dar' vezi tocmai aceasta îi necăjește pe cei dela putere. Străinii nu au venit așa după-cum vin la ori-ce expoziție mai de dai Doamne, Români, Sârbii, Slovacia aproape de loc, Sașii vre-o câțiva, duși de nas de Sașii stăpânirii.

Ungurilor însă le trebuie reclamă, nume și prin cine și 'l-ar pute câștiga? Uite aci's Români! Îi aducem pe ei și îi vom arăta lumii!

Zis și făcut. Toate petrele le-au pus în mișcare, înghioldit-au pe unii, pe alții, pe vlădici, profesori, însă înzădar. Văzând stăpânirea starea asta de lucruri, s'a apucat să necăjească pe acei cari vrând nevrând trebuie să asculte de ea.

A dat poruncă primarilor și notarilor, solgăbirilor și fisolgăbirilor ca să pună sula în coastele Românilor și să-i împingă sau să-i tirăască la țirgul zdrențelor din Budapesta. Și a și reușit. Cel puțin primarul Burdia din Caransebeș pe câtăva vreme a scos din glod carul necazurilor millenariștilor.

Cincisprezece preoți și cincisprezece învățatori români din giurul Caransebeșului în fruntea la aproape 700 de capete de vite au fost la Budapesta, unde se înțelege, au fost bine primiți. Primarul Burdia a vorbit mulțimii adunate la comedie în limba ungurească și a spus că „călătoria cu droaia a poporului român este un însemnat presemn despre aceea, că Români din Ungaria voesc cu toată inima și în deplină simțire patriotică a lua parte la milleniul națiunii ungare“.

M A M E I.

Ce suspini, vîzîndu-'mi fața galbină și istovită...?

Mamă dragă! pentru mine nu mai plînge de acum, —
Tot atîta-'i... suferința pentru mine e ursită
De tovarăș, pe-al vieții colțuros și rece drum!

Tu mă vezi, cum noaptea 'ntreagă gârbovit, plecat spre masă
Scriu mereu muncit de gânduri, nesfîrșitele veghieri
Mă slăbesc, ear' norii negri vecinic inima-'mi apasă,
Care năbușit se sbate în noianul de dureri!

A ta inimă de mamă, mistuește-se de milă,
Și alături cu mine suferi poate și mai mult;
Tu mă mîngăi iubitoare — mie par'că-'mi este silă
Mîngăierea ta de mamă s'o pricep și s'o ascult...!

Căci sub ghiarele durerii și simțirea-'i amorțită...
— Pe un orb îl doare dacă de lumină îi vorbești —
Mamă dragă, pentru mine tu suspini nefericită,
Pentru soartea mea amară lacrimi scumpe risipești.

Și aș vrea să-'mi uit durerea baremi cându-'s lângă tine,
Ca să nu știi, cum trăește copilășul tău iubit —
Și să-'mi pot închide 'n suflet nesfîrșitele suspine,
Ca să fățărăsc, o! mamă, că-'s voios și fericit!

Dar' nu pot... 'mi-s tulburi ochii, stînși de-a plînsului durere
Și pe buza-'mi ofelită zîmbetul e ca străin —

Și 'nzădar mai cerc o clipă de liniște, mîngăiere
Nu găsesc, perî și dînsa în o mare de venin!...

Dar', acuma simt o șoaptă, ce mă chiamă către tine,
Par'că aș simți azi lipsa dulce-a sfînteii mîngăiere,
Ostenite 'mi-se curmă năbușitele suspine —
Potolite par'că-'s astăzi valurile de dureri!

Și zîmbesc, deși a silă — zîmbetul ironic pare —
Și-'s voios, deși durerea stăpânește-mă și azi —
Mamă dragă, mamă dragă, curmă lungă-ți supărare
Și înseninează dragă 'ndureratul tău obraz! —

Șterge-'ți ochii, nu mai plînge...! lacrimile tale sfînte
Picură pe al meu suflet și mai multe suferinți...
Uită, earăși sum copilul de demult, blînd și cu minte...
Pe obraji-'mi stînși depune, mamă, sărutări ferbinți!

Și alină-'mi sbuciumatul suflet ce 'n dureri se sbate —
Spune-'mi earăși sfînte basme din viața de copil,
Oh! revoacă-'mi ear' în minte dulci nimicuri ce-'s uitate,
Ca să-'mi pară azi viața ca și-atuncia — un idil!

Ca să uit de mine însumi, de a traiului povară,
Ce apasă anii-'mi tineri ca un lanț cumplit și greu,
Mamă dragă, vreau trecutul să-'l trăiesc o clipă eară —
O! desmiardă-'ți și sărută-'ți până poți copilul tău!!

Emilian.

Eată cu ce nemernice cuvinte a salutat ungrimea nemernicul Român.

Eată cuvintele, cu care primarul Burdia 'și-a înfăoșat turma de vite duse la târgul din Budapesta, botezat cu pomposul nume de expoziție.

De altă-dată vom scrie mai mult despre batjocura Caransebeșenilor, batjocură care se răsfrânge asupra întreg neamului românesc.

Să nu cumpărăm dela Jidani.

Alba-Iulia, 14 Iunie.

Cetind din nr. 22 al mult prețuitei „Foaia Poporului” că se nu cumpărăm dela Jidani chiar nimica, 'mi-s'a înălțat inima de bucurie, vâzând dragostea românească cu care ni se împarte cele mai bune sfaturi.

A sosit vremea, ca și noi să ne deșteptăm din amețeala în care am fost cuprinși și de aici încolo cu toții să fim într'un cuget, ear' banul nostru câștigat cu mare sudoare să nu-l mai dăm dușmanului, ci numai fratelui.

Să nu îmbogățim pe acela, care numai binele nu ni-l voește.

Ovreiul numai atuncia cumpără negoț dela Român, când vede că-l dă cu preț scăzut și în pagubă, altmintrelea te întreabă că de unde ești și cum te chiamă; fi spui verde că ești Român, să cam duce pe aici încolo. Banul nu-l dă creștinului, mai bine cumpără cât de scump dela ai sei. Jidanul nu zice ca Românul, că mai bine să cumpărăm marfă jidovească, că 'ți-o dă mai lesne.

Eu m'am încredințat despre acea lesnime, îți dă mai lesne, dar' te frige la măsurat și prin urmare tot te-a înșelat.

Zic și eu dară dimpreună cu „Foaia Poporului” și cu tot Românul care știe ce plătește Jidanul, zic: *să nu cumpărăm dela Jidani.*

Iacob Tulburean,
meseriaș.

Milleniul judecat de Europa învățată.

Începe a se face tot mai multă lumină în Europa asupra mult trîmbițatului milleniu. Stăpânirea ungurească cheltuește ce e drept mulți bani, pentru-ca să încapă cu scrierile sale pe la vre-o gazetă franceză ori italiană, dar' chiar și aceste gazete se grăbesc a pune câte-o codiță, o notă la scrisoarea-reclamă ungurească în spriginul milleniului, prin care fapt redacțiunea spune că ea rămâne străină de cele scrise de Unguri și e gata a primi răspuns potrivit. Așa a făcut „Le Journal” mai deunăzi, dând la iveală scrisoarea cunoscutului derbedeu Pázmándy, care deși e împotriva stăpânirii de acum, totuși primește bani dela aceasta; așa a făcut de curând „Le Revue parlementaire” și alte foi mari.

Toate acestea foi mari și alte câteva au primit sau vor primi răspunsurile Dlui V. A. Urechia, fostul președinte al Ligei.

La scrisoarea lui Pázmándy din „Le Journal” a răspuns domnul Urechia în chip învingător prin aceeași foaie și prin „L'Estafette” de Vineri, 5 Iunie. Această foaie fruntașe dă locul de cinste dlui Urechia.

La fleacul unguresc din „L'Indépendance Belge” a răspuns earăși dl Urechia prin gazeta din Paris „La Vérité” dela 30 Maiu. Marele prieten a popoarelor subjugate de Unguri, dl Charles Loiseau, însoțește răspunsul dlui Urechia cu un minunat adaos, o lovitură țeapănă de măciucă, dată milleniului. D-sa face puzdărie întreagă haina sârbătorească ce a îmbrăcat-o poporul venit din Asia, descrie pe Árpád și vede în Ungurul de azi un indoit Árpád. Despre tot se scrie în foile franceze numai chiar despre bietul milleniu nu se pomenește nimic. Milleniul e lucru resuflat și sfârșit, e

magazin de vorbiri copilărești! Ca Ungurii să se pogoare plecați, cu pompă în carul lor de familie, unde vor găsi mai ales căpăținele, sfâcliile capetelor și oasele nenorociților măcelăriți de mărețul cuceritor — cine îi împedecă? Fiecare națiune își are cripta sa și o cinstește cu dreptate. Dar' să ceară Ungurii ca și noi să ne întovăreșim cu ei și să mergem la cripta neamului lor și să ținem nu știu ce jale adâncă în giurul numelui unui bărbat care s'a purtat ca un barbar față cu învățătura și lumina vremurilor, e faptă de om prost, e faptă de om nebun și s'o fi aflând în limba ungurească vre-o vorbă cu 36 de consoane pentru a judeca o asemenea greșală!... Pe Árpád nu-l cunoaște nimenea, cu toatecă e Dumnezeu Ungurilor. Ei au ajuns să câștige într'u câtva străinătatea pe partea lor, dar' aceea le va întoarce spinarea, ca unui popor ce nu-i vrednic de a mai viețui.

După aceea foaia franceză mai publică și o scrisoare a dlui Urechia, în care se zic următoarele:

Nu, Ungurii nu sînt singurul popor, care în Europa de acum 'și-a păstrat naționalitatea.

Nu-i treaba mea de a lucra pentru cauza altor popoare, decât aceea a națiunii mele. Spună Grecii, Germanii, Slavii, Francezii, Danezii... spună Ungurilor, că urmașii hordelor sâlbatică ale lui Árpád nu sînt poporul cel mai vechiu din Europa. Eu cer dela istoricii unguri, să dovedească, că miia lor de ani formează un restimp mai lung, decât cele 18 veacuri de ființă a Românilor!

Dar' zice-vor acei istorici: Românii n'au fost totdeauna cu toții neatrănători.

Și ce? Nu cumva au fost neatrănători totdeauna Maghiarii?

Scădeți, mă rog, din milleniul atât de cântat, veacurile în cari Ungaria fu schimbată în pașalic turcesc — ceea-ce nici-odată nu s'a întemplat cu România; — adaugeți la aceste

Folos și desfătare.

Cu multă plăcere ne luăm astăzi voe să vorbim earăși cetitorilor nostri ceva despre prea folositoarea întreprindere a d-lor Carol Müller din București, ca editor, și Dumitru Stăncescu, ca conducător al „Bibliotecii pentru toți”.

Cu bine începând, această publicație a străduit și străduiește spre tot mai bine, și într'adevăr ea e pe calea unui avânt ne așteptat de îmbucurător.

În anul dintăiu a scos de sub tipar 26 de volume, despre cari am vorbit, (vezi nr.ii 36 și 45 ai „Foi Poporului” din anul trecut). De astă-dată vom vorbi pe scurt despre cărțile apărute în anul al doilea, nrul 26 încoace.

Nr. 26 e: „Din biografii oamenilor celebri”, traducere după feluriți scriitori străini de Dumitru Stăncescu. O carte aceasta de mare folos mai ales pentru tineri, studenți, și alții, cuprinzând în schițe scurte, date ce te fac cunoscut cu 25 de bărbați mari ai lumii: scriitori, filosofi, pictori, oratori, sculptori etc.

și dela vr'o 15 ne dă și fotografiile lor. E prea ieftină această cărticică cu 16 cr., cu cât se vinde și ea ca și celelalte toate!

Nr. 27: „Antichitatea greacă” de Mahoffy, traducere de L. T., un volum prețios ce ne face cu de-amănuntul cunoscut vechiul popor grec, odinioară atât de mare și tare. Aflăm aci amănunte despre care era caracterul Grecilor peste tot: cum era făcut un oraș al lor, cum o casă, care era viața Grecilor în familie, creșterea, robii, negoțul, înmormântarea, religia, legile, călindarul și alte multe, lucruri foarte bune să le știm și de lipsă mai ales tinerilor studenți, dela cari se cere să aibă cunoștință despre popoare. În cărticica asta le află pe scurt și îndesate toate.

Nr.ii 28, 29, 30, 31, 32 și 33, cuprind la un loc, întreagă lucrarea literară a unuia dintre cei mai mari scriitori populari români, a lui Ioan Creangă. Care cărturar român umblat cătuși de cât în ale cetitului, n'a auzit de acest nume, ori nu s'a întâlnit cu el prin vre-un călindar, prin vr'o foaie, și întâlnindu-l, care n'a rămas încântat de felul

plin de duh și veselie cum dînsul scrie! Trebuie într'adevăr să ne bucurăm ca de lucru mare, că putem ave scrierile acestui literat, pe lângă prețuri așa mici, cum ni-le îmbie „Biblioteca pentru toți”. Lucrarea lui Creangă stă din două părți: una, aduceri aminte din copilărie, a doua: Povesti. Făcea pînă acum două volume ce costau vre-o 5 fl. — acum le poți ave pe toate la un loc (toate șese broșurelele) cu 60 cr., dar' pot fi cumpărate și singurate, cu câte 16 cr.

Mulți au încercat să-și scrie aducerile aminte din copilărie, dar' ca Creangă nimenea n'a isbutit, de el nu te mai sature să-l ce-tești; și mulți au scris Povesti, dar' pe Creangă earăși nimeni nu l-a putut nici urma decum întrece, în felul cum el scrie. Totul la el e plin de duh și veselie, par'că ascuți pe un unchiș isteț și neîntrecut de șagalnic, povestindu-ți ștregării cari de cari mai desfătătoare.

Rugăm pe cetitorii „Foi Poporului” să cumpere aceste cărticele, și-i încredințăm, că vor fi prea mulțumiți de ele!

veacuri de robie sub Turci, veacurile în cari Ungaria n'a fost decât o biată părticică a Austriei, și binevoiti a-mi spune atunci, ce mai rămăve din faimosul milleniu?

Dar' chiar și în zilele noastre: se poate zice neatârnoarea Ungarie? după-ce dînsa nu are nici dreptul de răsboiu și de pace, nici o armată în adevăr națională și nici dreptul de a fi înfătoșată pe lângă țerile Europei decât prin Austria.

Deci, nu prea ridicati vocea, dlor Unguri, vă place să talmăciți lumei ce e milleniul când vostru.

Ce este? —

E o socoteală de istorie greșită. Dar' teamă îmi este că va fi ceva și mai greu; un mijloc mai mult pentru voi de a ascunde Europei luminate apucăturile barbare de stăpânire și de asuprirea naționalităților ce soartea ia pus sub legile voastre. *V. A. Urechid.*

Tot în foaia mai sus amintită marele învățat *Carles Loiseau* răspunde scriitorilor unguri, cari atât de mult se fălesc cu ființa și învățătura lor de acum o miie de ani spunându-le, că Franca era luminată încă pe vremea când *Árpád* nici nu era născut.

Eată milleniul unguresc în toată a lui golătate, zugrăvit de oamenii cei mai luminați și cari atât de bine cunosc firea și pornirile poporului român.

SCRISORI.

Prigoniri în loc de sănătate.

Băile-Herculane, în Bănăt.

Am venit ca să ne căutăm de *sănătate* la băile vestite încă pe vremea strămoșilor nostri Romani. Am fugit de acasă unde ne prigonesc zi de zi și am cugetat, că doar' aici unde mai tot venitul din punga Românilor și îndeosebi din cea a fraților liberi ese, că doar' nu se vor purta cu noi așa de aspru după-cum li-e obiceiul. M'am înșelat însă, căci și aicia am dat de gendarmi, de acești negri impenați păzitori ai orînduelii, mai românește zis, ai *neorînduelii*.

În 16/28 Maiu ne-am dus la salonul de cură, când la intrare deodată sare un gendarm și în loc de bine ați sosit ne zice pe

ungurește un „*Az oláh istenit!*” Pentru-ce? pentru-că eram îmbrăcați în *vestminte românești*. Auzi tu îndrăzneală, să nu avem intrare dacă sîntem îmbrăcați în vestminte românești, despre care atîta bine s'a scris, toate neamurile le-au lăudat, Regina României nu se rușinează a le purta și o săcătura de gendarm să nu le sufere pentru-că sînt românești? Ei se fălesc cu ele prin Budapesta că-s ungurești, și când le ved pe trupul Românilor stau să crepe de necaz.

Gendarmul ne-a îndreptat apoi să ne luăm *alte vestminte*, ceea-ce noi nu am făcut și nu o vom face chiar când cel mai mare gendarm, *Bánffy* ministrul, ar porunci-o.

După-ce ne-a silit să plătim *3 fl. pedeapsă*, am părăsit băile, căutându-ne sănătate în altă parte, unde mai blânzi sînt oamenii, ear' nu ca în Ungaria, stăpâniți de patimi rele. *Abonent 4830.*

O jalbă la Împăratul.

(Scrisoare din Viena).

Iubită „Foaia Poporului“!

Împins de dorul de a vedea poporul meu din Ardeal liber și neatârnoat, am apucat ear' drumurile cari duc la Viena la Maiestatea Sa Împăratul nostru *Francisc Iosif I.* pe care l-am slugit cu drag, așa cum îl slujește ori-ce Român.

În 11 Iunie am ajuns în Viena, ear' astăzi în 13 Iunie am așternut o rugare sau mai bine zis o arătare în cabinetul Împăratului, căci nu mai putem suferi ca notarii se zică că ei sînt solgăbirői, ear' acestia că ei sînt ministri, și nu mai putem suferi nedreptățile săvîrșite de acești oameni, cari n'au milă față de poporul nostru atât de mult asuprit.

Plînsu-m'am împotriva lor chiar și la ministrul unguresc, însă ce folos? L-am găsit cu cojocul întors și nu mi-a împlinit cererea, ca să facă dreptate în țeară și să dea drepturile ce i-se cuvin poporului românesc în întăiul rînd, ear' în al doilea rînd mie, care sînt sătos după dreptate, pe care de când am fost cătană nici n'am mai gustat-o.

Aștept acum răspunsul dela luminatul Împărat, răspuns din care aș dori să ved dreptatea și adevărul, să ved pe însuși Împăratul făcînd dreptate în Țeara-Ungurească care a încăput pe mâinile Jidanilor și pe a unor

oameni cari nu se tem de cel de sus și ne prigonesc neîncetat.

Oameni liberi doresc ca să fim, ear' nu robi, căci nici vitelor nu se cade se robească, decum oamenilor.

Prin graiul „*Foii Poporului*” trimit salutarile mele neamului românesc, căruia credincios îi fi și este: *George Cârțan.*

Colindreț millenar.

Valcani, 7 Iunie.

Abia se împlin: aul de când unii diu comuna noastră *Valcani* au mers la Pesta pentru de a-și arăta alipirea lor față de legile politice bisericești. Acuma de nou este „fericit” Valcaniul nostru, „fericit”, căci pe când cei de mai an se duseseră ca să scape de preoții lor: Acuma preoții se duc la milleniu ca se scape poporul de necaz (!). *Stefan Opresan*, capelanul nostru, este acela, care își lasă poporul seu și biserica sa, chiar acum, când turma sfintei biserici s'au împrăștiat de jumătate. D-lui fără nici o grije merge să vadă milleniul, până-când acasă ar ave destul de lucru cu chitirea turnului bisericii. Mai bine cugete-se d sa de aceea, ca să chitească turnul sfintei biserici, decât să facă preumblări pe la Pesta cu sfânta-i de calvină dela Seghedin.

Hei, hei, până unde am ajuns, că până-când noi n'avem bani să ne plătim dascălii, popa nostru ne înfățișează la trgul de zdronețe, ca oameni fericiți și îndestulți: Căci doară popa reprezintă turma arătându-se prin Pesta cu barba rasă. Nu știu dus-a dl părinte revereanda cu sine, căci de ras e ras de nu-l cunoști că ce e.

Slujbă făcură acum sînt vr'o trei săptămâni de nici în ziua de sfiatele Paști, da nici de când e Valcaniul nu s'a mai pomenit nici chiar steagurile n'au lipsit, se înțelege, de cele cu roșu-alb-verde.

Turma își cunoaște păstorul și glasul păstorului este ascultat, căci, din Valcani, se vor mai duce mulți, vezi Doamne Valcaniul chiar are de pomenit milleniul, căci cum azi așa mîne îl bat la dobă.

Doamne dă tot așa, că atunci, dle Redactor, să știți că în 20—30 de ani în Valcani vor fi într'adevăr buni patrioți.

„*Gurasatului*”.

Nr. 34: „*Istorie*” de Ionescu-Gion, cu portretul autorului. E un volum ce cuprinde trei lucrări istorice scoase pe ales din scrierile istorice ale dlui Ionescu-Gion, un scriitor istoric dintre cei mai tineri și mai buni scriitori ai nostri. Cele trei lucrări din volumașul de care vorbim sînt: „*Dacia Caterinei a II-a*”, „*O încercare de colonizare în Țeara-Românească*” și *Nicolae P. Mavrogheni*”, toate trei foarte de interes.

Nr. 35: „*La gura sobei*”, snoave și basme de *Dumitru Stăncescu*, cu portretul autorului. Un volum earăși dintre cele mai bune ale „*Bibliotecii pentru toți*”. Dl D. Stăncescu e un povestitor popular dintre cei mai buni ai nostri și singur în felul seu. Scrie scurt și te trece repede dela o întemplantare la alta, fără, cu toate acestea, să simți vre-o ruptură între ele. Pe o față îți spune atâtea cât altul îți-ar fi spus pe trei-patru. Are apoi o limbă desăvîrșit de netedă și dulce românească. Recomandăm cu căldură toate scrierile d-sale, precum și volumașul acesta, ce cuprinde 16

snoave scurte și de haz despre Țigani, Jidani, Nemți etc. și 5 povești foarte frumoase.

Nr. 36: „*Povești de Crăciun*”, volum tradus de mai mulți inși, din feluriti scriitori și cuprinzînd povești scurte menite a îndrepta spre bine sufetele și mințile cetitorilor, mai ales a tinerimii, pe seama căreia e întocmit volumul. Sînt lucrări așa de bune, că nu trebuie așteptat Crăciunul ca să le cetesti, ci să le dai în mîna tinerimii în totdeauna.

Nr. 37: „*Proză și epigrame*”, de Radu R. Rosetti, scriitor tîner și cu talent, negreșit, dar' încă în dezvoltare. Scrie bine. Îndeosebi epigramele îi sînt bune.

Nr. 38: „*Werther*” de Goethe, tradus, în frunte cu portretul frumosului Goethe. E o lucrare de forță a marelui poet german, și românește e bine tradusă. Trebuie să ne bucurăm, că „*Biblioteca pentru toți*” a început să scoată și astfel de opere mai mari și de preț, cari înzădar le căutai pe piața literaturii noastre, sau și de le aflai (*Werther* a mai fost tradus, dar' slab) le aflai în o formă vrednică de compătimit.

Nr. 39: „*Povestea vorbii*” de Anton Pann, partea a III-a (partea I. e sub nr. 16, a II-a sub 25 ai „*Bibliotecii*”). Scrierile pline de înțelepciune și de povătuiri spre bine ale lui Pann erau mult cercate și neafiate. Acum le avem. Să ne folosim de privilegiu și să le dăm în mîna tuturor ce știu ceti. Sînt pagine de aur toate paginile acestor scrieri!

Nr. 40: „*De prin veacuri*”, de Carmen Sylva, Regina României. E volumul al II-lea, sub același titlu (întăiul e sub nr. 7) și e un volum ce face, ca și celalalt, multă onoare „*Bibliotecii pentru toți*” și celor-ce îl au pe masă. Sînt lucrări mărunte scoase mai ales din istorie și înfrumusețate foarte de bogata fantasmă a autoarei Aflăm aci: „*Fieca lui Decebal*”, „*Dragomira*”, „*Constantin Brâncovean*”, „*Petru Cercel*”, „*Căderea Vidinului*” și altele, tot atâtea lucrări ce ne privesc și plac.

Nr. 41: „*Cele dintăi noțiuni asupra științelor*” de Huxley, membru al societății regale din Londra, traducere.

Eată în câteva cuvinte, ce putem afla în *Biblioteca pentru toți*”.

De-ale tirgului de zdrențe.

(Scrisoare din Budapesta.)

Domnule Redactor!

M'au pus păcatele de am venit și eu la Budapesta și pot zice, că chiar cu nimic nu m'am pricopsit, adică m'am pricopsit întru atâta, întrucât am avut nefericirea să ved fețele aceloră, dela cari ne vin nouă toate asupririle și necazurile, de unde ne isvoresc toate nenorocirile țerii noastre.

Azi-dimineată am eșit pe malul Dunării. Deodată aud un sgomod asurzitor. Era o femeie tină, îmbrăcată binisor, care s'a aruncat în Dunăre pentru a-și afla moartea acolo. Am mântuit-o, am așezat-o pe malul Dunării. După-ce s'a desmetecit puțin și după-ce au luat-o polițaii la întrebări, a spus că e cutare și cutare. Era o femeie stricată, ca și cari sunt multe în cuibul acesta de oameni stricați fără lege creștinească și fără frică de Dumnezeu.

De altmintrelea pe toate ulițele acestui oraș sunt steaguri cari îți scot ochi. Numai chiar la palatul împăratesc nu sunt steaguri. La întăritură este un steag, dar' spre mai marea amărăciune a Ungurilor, nu e unguresc.

Am fost și în satul alcătuit din case românești, sârbești săsești, slovești etc., în cari locuiesc tot oameni pe cari îi plătesc cu sume mari, numai ca să stea acolo. Totul e galant și cu scumpeturi infrumșețat numai pentru a scoate ochi străinilor, cari au *datorința* să creadă, că în faptă altfel sunt toate casele Românilor, Slovacilor după-cum sunt modelurile de aici și că poporul nu e istovit de sărăcie, ci e bogat și se simte bine în țeara aceasta.

Străini nu sunt mai de loc, unde și unde câte o ceată pribegită și dusă pe banii țerii. Îmi pare și mie foarte rău, că am venit în Budapesta și doresc ca eu să fiu cel din urmă Român, care se-și umplă picioarele cu țărina acestui oraș.

De când mă aflu aici cât am stat pe uscat mai tot atâta am stat și în Dunăre ca să fiu spălat de milleniu, ear' de plecare m'am scaldat de trei-ori.

George Crușin.

După cea mai bună a noastră părere, aci află cetitorul o hrană sufletească cum mai bună nu se poate dori: *desfătătoare* și *de folos*, spre bine povățuitoare. Și cine oare nu dorește să poată da astfel de hrană sufletului său? Acum o poate ave fiecare om cu carte, cât de sărac, să nu peardă dar' vremea și privilegiul.

Pentru popor îndeosebi noi recomandăm cărțile de sub numerii: 28, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36 și 39. Acestea sunt toate scrise așa, că fiecare țeran să le înțeleagă. Celelalte, bune și ele, sunt scrise în limba literară înaltă, nepricepută de popor.

Toate sunt a se cere la „Institutul Tipografic” din Sibiu, trimițându-se în timbre postale câte 16 cr. de volum și 3 cr. pentru postă. Cerând mai multe, se vine posta mai ieftină.

Copleșiți de multe necazuri, noi nu le vom simți așa de greu, dacă ne vom ști căuta și desfătări nemateriale, și astfel desfătări plăcute, răcoritoare oare-cum, aflăm în cărțile celele de care am vorbit.

Prier.

Loc deschis. *)

Concurs.

Pentru ocuparea stațiunii de cantor-învățător gr.-cat în Sărăuad, se escrie concurs cu termin de 12 Iulie n. a. e.

Dotățiune: 1. cuartir liber cu confort, legumărie de 400□ și superedificatele necesare.

2. 420 fl. și anume: 302 fl. bani plătiți în rate, prin senat, afară de 45 fl. stolare, ce se încassează ocașional, și 118 fl. parte în natură (18 fl.), parte în naturalii (100 fl.), plățile aceste din urmă ear' în rate prin senat, Cincinaliile vin socotite în suma de 420 fl.

La concurs se vor admite singur indivizi gr.-cat. români cualificați, sau absoluți cu clasă generală eminentă sau bună și cari posed limba română în vorbire și scriere. Pricepătorii de cant figural, coriștii și cântăreții buni între condițiuni egale vor fi preferiți.

Se recere cunoștință și prezentare personală.

Concursurile vin a se adresa: Oficiului parochial gr.-cat. ca direcțiune școlară în T.-Szarvad, p. n. Tasnád, (comit Szilágy.)

Sărăuad, 8 Iunie 1896.

Pentru senat:

Mihailu Oșan,
curator bis.-școlar.G. Stanciu,
președinte.

Daruri creștinești.

Dar pentru cei arși. Domnul preot *Teofil Gerasim*, a ostenit foarte mult pentru a aduna bani și bucate pentru familiile cari au sărăcit din pricina focului iscat în comuna *Deag*. Mulțumită se aduce și lui *Onisie Hang*, care a dăruit bucate și fân, *Moise Hang* de asemenea, lui *Ioan Sâmpălean*, preot, *Selcud*, a dat bucate și fân, apoi creștinii *Lica Lazar*, cantor, *George Truța*, colector, *Dănilă Nicoară*, preot gr.-cat, *Nicolae Popovici*, preot, *Simeon Nan*, învățător, *Aron Ignat*, econom, *Gligor Vescan*, econom, *Onisie Căndea*, *Ioan Velțan*, *Stainfeld Marton* și la toți făcătorii de bine.

Deag, 1 Aprilie 1896.

George Festeu,
dascăl.

Dar pentru biserică. Dl *Marcu Ciortuș* din *Timișoara*, a dăruit o evanghelie pe seama bisericii din *Gârbovești*, pentru care întreg poporul de acolo îi aduce mulțumită.

Paul Corcia a dăruit pe seama bisericii gr.-or din *Vlaicoveț* mai multe odoare în preț de 75 fl.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Dela epitropia parochială rom. gr.-or. din *Chilu*, protopopiatul *Buteni*, în diecesa *Aradului*: despre toate darurile, cari sub buna ocărmuire a părintelui nostru *Nicolau Drăganțea* s'au dăruit din partea noastră și a credincioșilor noștri pe seama bisericii și a școlii din *Cilu*.

Au dăruit următorii, cărora li-se aduce cea mai ferbinte mulțumită.

Ilie Ancateu, 1 prapore roșu cu crucea aurită în preț de 40 florini. *Ioan Jurcuța*, 1 prapore roșu cu crucea aurită cu 40 florini. Mai mulți credincioși, 2 prapore vânete 60 florini. Mai mulți credincioși 2 prapore, unul roșu și unul negru 30 fl. Mai mulți credincioși 1 prapore de metasă cu 3 ruzi 70 fl. Mai mulți credincioși 2 Sfesnice mari cu 6 lumini 20 fl. Mai mulți credincioși

5 sfesnice pe prestol 10 fl. *Lazar Dareu* 3 rapize și crucea aurită 20 fl. *Stefan și Ilie Lorinti*, 2 sfesnice la rapiz 2 fl. Mai mulți credincioși 1 chivot pe prestol aurit 30 fl. *Vasiliu Ancateu* 2 repize aurite 12 fl., *Ioan Jurcuța*, 1 cruce mică aurită 21 fl. *Elena și Iuliana Căcinea*, 1 masă în colori pe analog 20 fl. *Petriu Florea*, 1 masă pe prestol 10 fl. *Augustina Lupan*, 4 sfesnice de aramă 4 fl. *Ioan Palincășiu*, 1 analog mic pentru apostol 1 fl. 50 cr. Mai mulți credincioși, 1 rînd de odăjdii preoțești 70 fl. *Iuliana Popa*, 1 rînd de odăjdii preoțești 50 fl. Mai multe credincioase, 1 stihar alb preoțesc 6 fl. *Augustina Lupan*, 2 icoane mari aurite 15 fl. Mai mulți credincioși, 2 icoane mici pentru sărbători 6 fl. *Savu Haiducu*, 1 icoana mormântului 6 fl. *Ioan Margea*, 1 rînd de odăjdii negre 25 fl. *Ioan Ancateu*, 3 candelă de argint 25 fl. *Arcadiu Căcinea*, 2 icoane mari cu ram aurit 32 fl. *Arcadiu Căciuca*, 2 candelă mici 6 fl. *Partenie Cotioiu*, 1 policandru cu 6 lumini 30 fl. *Teodor Florea*, 2 stihare în colori la prunci 10 fl. *Lazar Dareu*, 3 stihare în colori la prunci 15 fl. *Vasiliu Ancateu*, 2 stihare în colori la prunci 10 fl. Mai multe credincioase, 3 masăe albe în colori 10 fl. *Lazaru Dareu*, 1 iconostas în mijlocul bisericii 2 fl. 20 cr. Mai mulți credincioși, 2 rugi de lemn s'a ridicat 30 fl. Mai multe credincioase, 3 stihare albe la prunci 9 fl. Toți credincioșii au făcut de scaune în biserică cu 100 fl. Toți credincioșii, 2 Clopote a făcut 1, 260 kg, 60 kg, 554 fl. Toți credincioșii au contribuit la repararea bisericii 500 fl. Toți credincioșii, au contribuit la edificarea școlii 1600 fl., Toți credincioșii au contribuit la cumpărarea și repararea casei parochiale 1200 fl. Toți credincioșii au înființat un fond de bucate în preț de 500 fl. Mai mulți credincioși au contribuit la înființarea corului vocal 100 fl. *Tinerimea* a donat un apostol la biserică 6 fl. *Corul vocal bisericesc*, 44 de inși, și-a înființat un fond de 21 fl. Suma totală 5328 fl. 70 cr.

Zicem: Cinci-mii trei sute și douăzeci și-opt fl. și 70 cr. v. a. s'a donat de tot pe seama bisericii și școlii din *Cilu*.

Cilu, 6 Martie 1896.

Nicolau Drăganțea, m. p.
preot gr.-or.Ilie Ancateu m. p., Lazar Dareu m. p.,
epitrop. epitrop.

CRONICĂ.

Examene. Din comuna *Gurariului* ni-se scrie următoarele: În 31 Maiu st. n. s'a făcut examenul cu elevii școlii gr.-cat. Au luat parte mai mulți oaspeți, cari cu toții s'au depărtat foarte mulțumiți. După încheierea examenului și după-ce s'a cântat vre-o câteva piese în două voci, dl *Nic. Togan*, ca inspector, a ținut o preă frumoasă vorbire, în care mai întâiu a lăudat pe dl preot *Aron*, care a dăruit loc pentru școală apoi a spus, că examenul învățătorului *Coman Gligor* a fost cel mai bun din întreg protopopiatul. Vi-eață bună îi dorim harniculul nostru învățător.

Un garan.

— În *Vale* examenul s'a ținut, fiind de față dl protopop *Dr. Maier* și alți mulți oaspeți. Examenul în cl. I. a reușit binisor. Mai bun a fost însă cel din cl. II., unde a fost învățătoare d-șoara *Cornelia Stoica*. La examenul acesta publicul a fost foarte mare și îndeosebi din *Săliște* au venit foarte mulți. Examenul a reușit peste așteptare și cu deosebire din *Istorie* copiii au răspuns foarte

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea.

bine. De laudă e vrednică d-șoara Cornelia Stoica și în ce privește lucrul de mână, învățând fetițele la tot felul de lucruri de casă. Cu câtă iubire au fost fetițele față de învățătoarea lor s'a văzut și de acolo, ca la despărțire mai toate lăcrămau, ear' unele plângeau cu șiroaie de lacrimi, de supărare că trebuie să se despartă. Fericiți am fi, când tot astfel de învățătoare am avea. După examen s'a dat un prânz obștesc la domnul notar Ioan Cosma.

În *Dumbrăvița*, comitatul Sătmarului, examenul s'a ținut în 29 Maiu. Din 113 la examen au fost numai 33. Dureros lucru! Vina o poartă senatul școlar și reprezentanța comunală. Examenul a fost indestulitor.

Dar creștinesc. Paul Corcia a dăruit pe seama bisericii gr.-ort. din *Vlăicoș* mai multe odoare în preț de 75. fl. D-zeu să-i lungească firul vieții!

Logodire. Dl Valeriu Tempea, pretor în Reșița, s'a logodit cu d-șoara *Silvia Laslo*, fiica protopopului gr.-cat. Ioan Laslo din Cluj. Să fie într'un cias bun!

În *beznă*. Preotul din *Lunca*, *Ioan German*, despre care am scris în anul trecut că a fost pîrît de un spurcat de Jidan că a ațîțat la ură împotriva Ungurilor pe vremea procesului Memorandului, în urma căreia a fost judecat de către tribunalul din Turda la *patru luni temniță de stat și 50 fl. pedeapsă în bani*, făcînd recurs la tablă, aceasta a lăsat în loc judecata, scăricînd numai pedeapsa bănească cu 20 fl. Astăzi în 10 Iunie își începe pedeapsa în temnițele din *Seghedin*. Să te întorci cu bine, harnice părinte!

I. Vesa.

Goană și prigoană. Din *Zernești* lângă Brașov ni-se scriu următoarele: Șezînd astăzi la fereastră ochesc pe stradă un călugăr cu capul plecat, cu mâinile legate, bătrîn și gârbovit de ani, cu părul alb ca neaua, ear' în poia lui — doi gendarmi cu pene în pălărie și cu baionetele în pușcă. Pentru-ce l'a dus nu știu, dar' știu atîta, că bătrînul călugăr e un om evlavios, care ne-a cercetat de multe ori casa. Sînt mai mult ca sigură, că numai pentru aceea l-au dus legat, pentru-că este și el un „oláh popa“. *Elena Creangă.*

La întunerec. E cunoscut procesul împotriva dlor învățători români *Teodor Necșa* din Sadu, *Teodor Orlea* și *Panfiliu Bânda* din Porcești, *Nicolae Săcărea* din Tălmăciu și *Eremie Roman* din Tălmăcel. Ei au fost trași în judecată pentru-că anul trecut ținîndu-se un maiial școlar copiii și-au pus pe piept și în pîr mîndrul nostru tricolor. Gendarmii au provocat apoi pe sus numiții învățători, ca să poruncească copiilor să arunce tricolorul românesc, ceea-ce învățătorii n'au putut îndeplini, nefiind tricolorul al copiilor. Pentru acest „pecat“ au fost pedepsiți fiecare la câte 3 zile temniță și purtarea cheltuelilor. Împotriva acestei pedepse s'a făcut recurs în urma căruia fiecare va trebui să stea 1 zi în temniță și 10 fl. pedeapsă în bani, ear' în cas de neplătire încă o zi temniță. Ungurimea e mîntuită, nu-i așa domnule procuror?

Lucruri slabe și urâte. Ni-se scrie din comuna *Bicalat*, că acolo unii răutăcioși, între cari mai de căpetenie e *Simeon Morariu*, moștește poporul să treacă la legea unitară, care nu cunoaște pe Dumnezeu fiul și Duhul sfînt.

Facem luători de seamă pe locuitorii acelei comune, să nu-și părăsească vechea și mîntuitoarea credință și să nu asculte de sfaturile unui pécător, căci ascultîndu-l să vor face de ură și de batjocură înaintea Românilor dreptcredincioși.

Sași millenari. Patruzeci-și-șese de Sași, musicanți, îmbrăcați săsește, au pornit din Petrisat la Budapesta pentru a cânta săsește la urechile Jidanilor. Așa apoi nici nu ne mirăm, că conducătorii Sașilor nu vreau să concheme adunarea partidului național-săsesc, adunare cerută de Sașii tineri, cu inimi neîmbetrânite și nevîndute încă celor dela putere.

Colindreți millenari. Din comuna *Vrani* ni-se scrie, că trei Români rătăciți s'au dus la sîrbările din Budapesta. Numele lor *Muntyán Traea*, *Atnagya Márthin*, plugar și căputașul *Atnagya Pál*. *Necuratul să le ajute!*

E. F.

Rușinarea Jidanilor. O tovărășie de Jidani din Viena, care cu oare-care încungiur se numește „tovărășie anti-antisemită“ a ținut ședință mai zilele trecute. Președintele a înștiințat cu durere, că tovărășia în anul trecut a pierdut 50 membri, apoi a făcut o propunere care s'a și primit. Ei cer dela dietă ca în documente să nu se mai pună și legea de care se ține cutare sau cutare. Hotărîrea aceasta dovedește, că Jidanilor li-e rușine de credința lor, ceea-ce în cele din urmă nici nu-i de mirat.

Árpád — sfărîmat. Din *Vrani* ni-se scrie, că chipul lui Árpád atîrnat de către postărița unguroaică a fost sfărîmat cu totul. Din pricina zdrobirii lui Árpád e mare zarvă între Ungurii din giur.

Întemplări de moarte. Biserica Blejului a îndurat o mare pierdere. Vineri, 12 Iunie, a încetat din viață canonicul *Dr. Alexandru Grama*, directorul seminarului teologic. A fost numai de 46 de ani, a fost candidat la scaunul vlădiciei, nu a primit însă, ei s'a retras. Dînsul a îmbogățit numărul cărților noastre și îndeosebi cu de cele bisericesti și de istorie.

— *George Popovici*, major în *Serajevo* a răposat în 4 Iunie. El a fost un destonic soldat și bun Român.

— *Constantin Florian*, învățător al Copandului de lângă Turda, a răposat în 30 Maiu, în vîrstă de 23 ani. Dînsul a fost un învățător bun și ceea-ce predica cu gura, arăta și cu fapt. Unde era vorba numai de ceva românesc, el totdeauna spriginia cu bărbăție. O urmare a acestora a fost și suferirea cu curagiu și bărbăție a *închisorii din Cluj*, în timp de 10 zile, deși pe acea vreme era bolnav. La procesul Memorandului era în fruntea alor 300 Români, cari au mers în orașul fărădelegilor pentru a vedea dreptatea călcîndu-se în picioare. În mormîntarea și s'a făcut cu mare pompă, petrecîndu-l până la groapă o mulțime mare.

— *Dionisie Popescu*, preot în *Zabar* a murit în vîrstă de 81 ani, slujind bisericii peste 50 ani.

— *Lazar Roșculețiu*, notar în pensiune în *Satul-Nou*, lângă Panciova, a murit în 3 Iunie. La înmormîntare a slujit dl protopop *Trifon Miclea*.

Fie-le țărîna ușoară și amintirea vecinică!

R Î S.

Jelea Țigancei.

Unei Țigance îi murî copilul și ea îl jelea astfel.

Auleo, par'că-l ved că să duce în raiu și sf. Petru o să-i dea cheile raiului și el fiind mic o să le peardă și perzîndule o să-l bată Dumnezeu pînd l-a lua dracul.

Boarta.

Aureliu Pop,
inv. român.

Țiganul la bătaie.

Un Țigan a fost luat cîtînd și a fost dus și el la bătaie. Cum s'o fi bătut cioroiiul, cum nu s'o fi bătut, nu știu; dar' destul, că după bătaie ghinîraru al mare își pune cîtanele în glidă și întreabă, care ce vitejie a făcut, că vrea să răsplătească pe fiecare după vrednicia lui.

Cine gîndiți, că a eșit mai întîiu și mai întîiu din glidă, ca să-și arete vitejiile și să capete răsplată pentru ele? Nimenea altul, ca Ciurilă al nostru.

Iute la picioare,

Vrednic de mîncare.

„Ce vitejie ai făcut, Țigane?“ întreabă ghinîraru, mirîndu-se, că Faraul se arată mai întîiu și mai întîiu.

„Tare vitejie, Măria Ta!... C'o singură lovitură am retezat amîndouă picioarele unui ofițer dela dușmani!“

„Da de ce i-ai tăiat tocmai picioarele? De ce nu i-ai tăiat capul, că era mai mare vitejie?“ întreabă ghinîraru.

„D'apoi mă rog de iertare, Măria Ta, dă n'avea cap; că d'ar fi avut cap, n'ar fi stat el să-și taiu amîndouă picioarele!“

POSTA REDACȚIEI.

D-sale Paul Ioan. În institutul Otteteleşanu se primesc și școlărițe de dincoace de munți.

D-sale Teodor Magda Stăncescu în M. Drombar. La întrebarea d-tale îți răspundem, că foaia are peste 8000 de abonenți.

D-sale V. Bica, inv. 'L-a scris în numărul trecut.

D-șoarei Elena Creangă în Zernești. O parte a poeziei o publicăm aci:

„Foaia“ este mamă și conducător,
Ea ne dă foloase și mult ajutor,
Ea ne luminează și ne înțelepțește,
Ea ne mîbrbătează și povățuește.

În foaie aștăm ce se face 'n lume
Și ea ne îndreaptă pe căile bune,
Așadar' cu toții cu drag s'o păstrăm
Și ca pe un lucru sfînt s'o abonăm.

D-sale Demetriu Lazar Todoran. «Păsérica» d-tale a ciripit mai întîiu în grădina poetei *Matilda Cugler-Poni* din Iași. Pentru a nu rămîne în nedumerire eată dovada:

M. C.-Poni.

De-l găsi-veți trist și palid
De-l găsiți muncit de dor,
O! cântați, cântați atuncia
Dulce cîntece de-amor.

Dar' de dragul vieții mele
Îl găsi-veți surizînd,
Înspre cer sburați atunca
Căci amor nu-i pe pămînt.

D. L. Todoran.

De-i afla o cîntînd dornic
După mîndrul ei iubit,
Atunci sboară 'n nori voioasă,
Căci iubire ai găsit.

Ear' de-o află 'n voe bună
Și de-i vesel al ei cînt,
Tristă 'ntoarce-te și mi spune
Că amor nu-i pe pămînt.

Cît despre poezia «În pădure» ea e curată plagiatură a poeziei «*Visurile mele...*» din volumul de poezii al lui M. C. Poni. Prin astfel de «poezii» nici un serviciu nu facem literaturii române, care are lipsă de lucrări originale și nici-decum de plagiaturi.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baltes.

Proprietar: Pentru T. L. Albini sub secestru:
V. H. Dressnandt.

LOTERIE.

Tragerea din 13 Iunie n.

Timișoara: 56 41 77 63 49
 Viena: 90 5 71 49 59

Tragerea din 17 Iunie n.

Brünn: 41 55 14 12 5

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Duminică, 9 Iunie: Agnita.

Mercuri, 12 Iunie: Ciuc-Cartfălău, Gârceiu (Görösön), Mactalău, Panticeu (Pánczél-Cseh), Racoșul-inferior, Șeica-mică, Sighișoara, Șintereag, Turda, Vințul-de-jos.

Joi, 13 Iunie: Sepși-Sân-Georgiu (Marția premergătoare tirg de vite), Sereda.

Vineri, 14 Iunie: Bercaș (Sáros-Berkes), Grind, Satulung, Șimleul-Sălagiului, Zabola.

Sâmbătă, 15 Iunie: Cheța (Kecze), Hodod, Mercurea, Rodna-veche, Suia, Teaca.

Călindarul săptămânii.

Zilele	Călindarul vechiu	Călind. nou	Soarele
	Dum. a 4-a d. Ros., gl. 3, sft. 4.	rés. ap.	
Dum.	9 Chiril Alexandr.	21 Aloisiu	4 3 7 57
Luni	10 S. M. Timoteiu	22 Paulin	4 3 7 57
Marți	11 S.A.A. Bart. și Varn.	23 Edeltrud	4 3 7 57
Merc.	12 C. P. Onufrie c. m.	24 Ioan Botez.	4 3 7 57
Joi	13 Mța Achilina	25 Prosper	4 3 7 57
Vineri	14 Prorocul Eliseiu	26 Ieremia	4 4 7 56
Sâmb.	15 Prorocul Amos	27 Ladislau	4 4 7 56

**„Institutul Tipografic“
din Sibiu**

îndeplinește tot felul de lucrări tipografice și îndeosebi tipărește cărți de tot felul, înștiințări de căsătorie, înștiințări de moarte, placate, bilete de vizită, conturi și blanchete de tot soiul.

Prețurile cât se poate de ieftine.

Deasemenea institutul primește în editură cărți școlare și peste tot cărți scrise anume pentru popor, precum sunt povești, snoave, poezii populare, istorioare, romane, descrieri de obiceiuri și datini, schițe istorice ori biografii scrise în limba poporului și alte deasemenea.

Fiind „Institutul Tipografic“ avere națională, bine ar fi, ca Românii aci să se comandeze cele de lipsă, ear' nu la străini.

La „Institutul Tipografic“
in Sibiu se află de vânzare

„POESII“
DE
IOAN N. ROMAN.

Prețul 50 cruceri.

Hârtie

pentru

scrierea de model la examen (Propise) se află de vânzare la „Institutul Tipografic“ din Sibiu.

100 bucăți 65 cr.

Coase de tigae, fer vërsat, otël

de cele mai bune, și pe felelat

Lungimea: 70 75 80 85 90 ctm.

1 dărab fl. —.80 —.80 1.— 1.— 1.—

Ori-ce coasă vëndută la mine pe felelat, care nu corespunde, se primește înapoi, sau se schimbă chiar și când ar fi fost bătută sau folosită. [1431] 5—

Pentru fiecare coasă se dă și o așa numită hârtie de felelat.

La cumpărarea deodată alor 10 bucăți se dă una de bașca pe deasupra.

C. F. JICKELI,
prăvălie de fer, Sibiu, Piața-mică.

La „Institutul Tipografic“ se află de vânzare opul premiat și publicat de „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român“

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanul.

Acest op, care se extinde pe 216 pagine, cuprinzând cele mai frumoase povești și la urmă o însemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. porto.

La Institutul Tipografic, în Sibiu, se află de vânzare, cu prețul de 20 cr. broșura:

Die rechtliche Grundlage des Dualismus

Basa de drept a dualismului

de

Dr. N. D. cavalier de Preda.

Broșura aceasta, scrisă nemțește și apărută în Viena, este dedicată energicului

Dr. Carol Lueger.

**Banca generală de asigurare
„TRANSILVANIA“**

ÎN SIBIU.

fundată în anul 1868

[803] 80 -

asigurează prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- a) în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- b) pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe cazul morții și pentru termine fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viața
în a. 1869—1892 fl. 954,106.—	în a. 1870—1892 fl. 754,999.32
în a. 1893 „ 34,925.85	în a. 1893 „ 53,119.28
în a. 1894 „ 56,333.20	în a. 1894 „ 59,659.—
în a. 1895 „ 50,463.35	în a. 1895 „ 66,862.11
Suma fl. 1.095,828.40	Suma fl. 934,639.71

2,030.468 fl. 11 cr.

Conform bilanțului pentru 1895 fondurile de rezervă și garanție se urcă la

960.343 fl. 42 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Doi învețacei

se primesc în franzelăria lui

Petru Moga,
Sibiu, Strada Cisnădiei nr. 44.

[1526] 5-5

Se caută pentru moara „Pricăia”
din Bocșa-română, cottul Caraș Severin

un morar,

care totodată și ca „mașinist” se poate
provede lucrul de mașină. Moara se mină
și cu apă și cu foc.

Venitul morarului este: 10% din
venitul morii, pâne liberă pentru familie
și dreptul de a-și îngrășa 2 porci din
venitul morii. De oare-ce mai toți măci-
nătorii sânt Români, m'ăș bucura dacă și
reflectanții la acest post ar fi Români, în
lipsa reflectanților români, se cere dela
alți reflectanți cunoașterea limbii române.

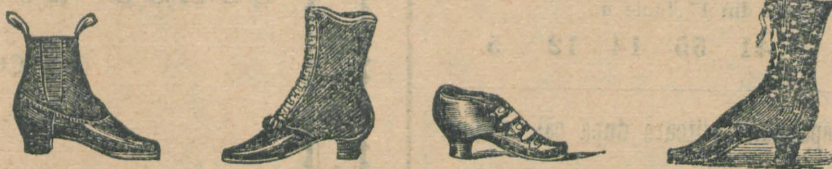
Amănunte și deslușiri mai detaliate
comunică proprietarul morii Constantin
Morariu în Bocșa-română, stațunea
postală și gară.

Insinuările se se facă la proprietarul
morii până în 10/22 Iunie a. c., de oare-ce
în serviciul morii poate intra în 18/30
Iunie a. c.

[1560] 5-5

Constantin Morariu,
proprietar.

Marfă gata după plăcere.

Constantin Dragoș,

măiestru pantofar,

Sibiu, strada Măcelarilor 37,

recomandă onoratului p. t. public, că în lucrătoreea sa de
păpucărie efectuește tot felul de încălțăminte pentru domni,
dame și copii, precum și tot felul de reparaturi, cu prețurile
cele mai moderate, oferind totodată spre mulțumirea tuturor
marfă solidă și prompt executată.

[1574] 5-12

Prețuri foarte ieftine.

Lucru solid, bun și durabil.

Comandele se efectueso inte.

3 medalii de aur
15 de argint
12 diplome de
onoare și recu-
noștință.

Franz Joh. Kwizda.

Prafurile Korneuburg
pentru nutrirea VITELOR ale lui KWIZDA.

Mijloc dietetic pentru cai, vite cornute și oi.

De 40 de ani se întrebuințează în cele mai multe grajduri, la lipsa
de poftă de mâncare, mistuire rea, pentru îmbunătățirea laptelui
și augmentarea laptelui dela vaci.

[1794] 40-40

Prețul unei cutii 1/1 70 cr., o cutie 1/2 35 cr.

Liferant al curții c. și r.
austro-ungare.

Liferant al curții reg.
române.

Să se observe bine
marca și să se
ceară exclusiv
fluidul de restitu-
țiune a lui
Kwizda.

Depositul principal:
Farmacia cercuală
Korneuburg I. Viena.

Se eapătă în
toate farmaciile
și drogueriile
din
Austro-Ungaria.

Fabrică de casse.

Am onorul a aduce la cunoștința p. t. publicului,
că am mărit atelierul meu și am arangiat o fabrică
de casse.

Spre încredințare, că furnizez numai marfă bună
și frumoasă, servească împregiurarea, că vând casse
fabricate exclusiv numai de mine, și stă în voea fie-
cărui a să convinge cu prilegiul comandelor în atelier
despre bunătatea materialului și conștientiositatea exe-
cutării.

Incredințând p. t. publicul pe deplin, că atât la
cassele noue cât și la reparaturi și deschideri voi face
cele mai ieftine prețuri și voi executa în cel mai
conștientios mod toate comandele, semnez în speranța
unei clientele binevoitoare

[950] 14-

cu distinsă stimă

Gustav Moess,

strada Poplăcii-mare Nr. 8.

Comunelor bisericesti și politice li-se acoardă și plățirea în rate.